

rundt om i andre Lande bestræber sig for at holde denne Adskillelse klar og tydelig. Det kunde vistnok ogsaa blive Tilfældet, at der her i Landet kom saadanne Kræfter ind i vort religiøse Samfund, som vilde bruge det politiske Samfund til at paatrykke det sit Særpræg, og paa den Maade vilde vi være midt inde i det, som andre Lande søge at arbejde sig ud af. — Jeg beder de ærede Medlemmer at undskyldte, at jeg ved de Bemærkninger, der bleve knyttede til mit Foredrag, er bleven nødt til at gjentage en Del af det, jeg har sagt i forrige Samling.

Berg: Jeg takker meget det ærede Medlem for den nærmere Udvikling af, hvad han først fremsatte, og navnlig for den Udtaalelse, han er kommen med, at han anerkjender ogsaa for sit Vedkommende os for berettigede til at vedtage en Lov om det Emne, som her foreligger. Det er en meget væsentlig Indrømmelse; thi jeg tror ikke, at vi kunne argumentere som det ærede Medlem, at man skal afholde sig fra at deltage i Lovgivningsvirksomheden paa et Omraade, hvor man mener, at Grundloven skulde have sagt noget Andet, end Grundloven siger; thi saa bliver vor Stilling rent tilfældig overfor Sager af den Natur. Der er forskjellige Ting, som forekomme mig kunne komme her i Betragtning; jeg skal nævne en enkelt Ting; thi jeg sætter ogsaa som det ærede Medlem Pris paa, at vi kunne faae klart vore Ansuelser for hinanden. Det vil blive meget vanskeligt at se en god Løsning gennemført i denne vigtige Sag, selv om de, der hylde Frihedens og Lighedens Grundsætninger, holde sammen; men naar de ere splittede paa Grund af særegne Opfattelser af, hvad der maatte eller skulde have staaet i en eller anden Grundlovsparagraf, kan det blive meget vanskeligt. Derfor tror jeg, at, hvad der kan tjene til vore Forklaring for os selv indbyrdes og for dem, som overhovedet skulle have med denne Sags Ordning at gjøre, ikke er spildt. Det ærede Medlem siger, at vi have ligesaa lidt at gjøre med, hvorledes Præsterne skulle ansættes i den danske Folkekirke, som med, hvorledes Præsterne i den mosaiske Kirke skulle ansættes.

Det tror jeg, det ærede Medlem vil indrømme er en Misforstaaelse; Præsterne i den danske Folkekirke ansættes paa Indstilling af den for Rigsdagen ansvarlige Minister. At Ministeren ikke er berettiget til at kaste denne Del af sin Embedsvirksomhed fra sig, er sikkert; det samme Forhold staaer han ikke i til nogen mosaisk Menighed; thi gjorde han det, vilde jeg sige, at det atter var et Forhold, hvor vi kunde træde til for at løse og omordne det, hvor vi kunde finde det rigtigt ved Lov at faae Myndigheden og Ansvar fra Administrationen i dette Forhold for at lægge det over til den paagjældende Menighed eller regulere det til Fordel for vedkommende Menighed. Udbstændig det Samme vilde vi kunne gjøre i dette Tilfælde, som vi søge at gjøre her for den danske Folkekirke. Jeg anser det ikke for muligt ad anden Vej end ad Lovgivningsveien at komme bort fra den nuværende uheldige, meget uheldige Ordning og til den foreliggende eller den, som man endelig enes om, som jeg haaber bliver den foreliggende. Det ærede Medlem har ikke paavist os nogen anden Vej, ad hvilken det kan ske. Jeg tør haabe, at han er enig med os i, at det i høj Grad er ønskeligt for alle Formaal, som skulle fremmes ved vore Præster, at Menigheden faar Ret og Ansvar til en næsten afgjørende Indflydelse paa deres Antagelse. Jeg haaber, at han er enig med os deri; men hvorledes vil han da naa dette Maal undtagen ad denne Vej? Han siger: Lad Folkekirken sørge derfor. Hvorledes er Folkekirken's Organisation nu? Ja, den har en Organisation bestemt ved alle de Love og Anordninger, der vedrøre de kirkelige Forhold, men den ender jo i den Episkop, Ministeren. Sæt nu, det skal forandres, saa maa det ogsaa forandres ved Lov, det er Grundlovens Bud, at det skal forandres. Tænk vi os nu, at det ærede Medlem vil have en Kirkeforfatning og derefter at Kirkeraadet skal bestemme, hvorledes Menighederne skulle vælge deres Præster, saa tror jeg ikke, at han let faaer Folkepræsenter til at gaa ind paa en Kirkeforfatning, og mindst naar et Kirkeraad skulde have denne Indflydelse. Hvorledes foreslaar man Kirkeraadet sammensat, og hvilken Indflydelse vil et saa-